Kurshefte - Organisasjonsskolen

Tema 1 til 8

Kurshefte - Organisasjonsskolen

Norges Bygdekvinnelag redigert 2026
Layout og illustrasjoner: Byrå Burugla
www.bygdekvinnelaget.no

ORGANISASJONSSKOLEN

Norges Bygdekvinnelag har laget organisasjonsskolen for at alle tillitsvalgte skal få god organisasjonsopplæring. Målet er å gjøre det lett å forstå og gjennomføre organisasjonsarbeidet og aktiviteter gjennom året på en god måte. Årshjulet viser hensiktsmessig rekkefølge på kursene, og hvilket nivå i organisasjonen som har ansvaret for gjennomføring av temaene.

KURSENE

Kursene skal gjennomføres i henhold til årshjulet. Lokallagsstyret oppfordres til å samarbeide med andre lokallag om felles kurs slik at man kan få til erfaringsutveksling og gode diskusjoner rundt de ulike temaene. Temaene består av filmer med foredrag, informasjon og oppgaver som står beskrevet i dette heftet. Kursdelene krever ingen kursholder eller foredragsholder, men en person må ta ansvar for å vise filmen, holde tiden, dele inn i grupper, lede/ oppsummere diskusjonen og gjennomføre quizen.

Lokallagsstyret velger selv om dere gjennomfører kursene over flere møter, eller om dere slår sammen flere temaer, med quiz i slutten av hvert tema for å oppsummere temaet. Underveis i gjennomføringen, notér gjerne tilbakemeldinger, og fyll ut elektronisk evalueringsskjema på nettsiden. Slik kan vi fortsette å utvikle organisasjonsskolen.

STUDIEFORBUNDET KULTUR OG TRADISJON

Denne kursrekken oppfyller vilkårene for å få tilskudd fra Studieforbundet Kultur og tradisjon. For å motta kursstøtte må lokallaget melde inn kurset i https://www.kulturogtradisjon.no/

Studieplan for kurset og brukerveiledning finner du også på nettsiden deres.

FLERE RESSURSER

Hvis det oppstår spørsmål som dere ikke får svar på i kursrekken finnes det mer informasjon på nettsiden; www.bygdekvinnelaget.no.

Styringsdokumenter som vedtekter, arbeidsplan og strategi, veileder til valgkomitearbeid og lokallagsutsendinger ligger i Organisasjonsbiblioteket.

VELKOMMEN

Før dere begynner på kursopplegget kan det være nyttig å sette av tid til å bli litt bedre kjent, særlig hvis det er flere lokallag som er samlet. Ta en presentasjonsrunde av alle deltagerne før kursopplegget begynner. I tillegg kan dere benytte et av de to forslagene til bli-kjent-øvelser nedenfor. Jo flere dere er som ikke kjenner hverandre, jo viktigere er det å sette av tid til disse øvelsene.

ALTERNATIV 1:
Intervju

Gå sammen to og to. Intervju hverandre om hvem dere er, hva dere driver med, interesser osv. Deretter skal du presentere den personen du har intervjuet foran resten av gruppen.

ALTERNATIV 2:
Bli kjent-bingo

Bruk skjemaet under. Deltagerne skal snakke med hver-andre og finne ut hvem i gruppen som passer til de forskjellige påstandene, f.eks. hvis Kari har en hund, da kan du skrive KARI i ruten «Har hund». Men du kan kun bruke et navn en gang. Det er om å gjøre å få bingo ved å fylle en rekke loddrett, vannrett eller diagonalt. Hvis dere er mange deltagere, kan dere avslutte leken med å prøve å fylle hele brettet.

Har yngre søsken	Liker hagearbeid	Liker pinnekjøtt bedre enn ribbe	Har hund
Er aktiv på Instagram	Har vært medlem i NBK i mer enn 5 år	Har deltatt på inspirasjonsseminar	Har voksne barn
Liker å gå på ski	Bor på gård	Min favorittårstid er høsten	Liker hytte bedre enn telt
Bruker skostørrelse 37	Liker å bake	Er ny i styret	Leser krim

TEMA 1

INTRODUKSJON

OM TEMAET

Dette kurset er en introduksjon om Norges Bygdekvinnelag. Først en beskrivelse av organisasjonen og dens historie, deretter en gjennomgang av organisasjonens struktur og styringsdokumenter.

OPPGAVE 1:
Hva er Norges Bygdekvinnelag?

Diskuter følgende spørsmål med sidekvinnen:

- Hva er Bygdekvinnelaget for deg?
- Hvorfor meldte du deg inn i Bygdekvinnelaget?
- Hva er Bygdekvinnelaget lokalt? Hvilken rolle spiller lokallaget i bygda?

Diskuter deretter spørsmålene i plenum.

Tidsbruk: Bruk 5 minutter til å diskutere to og to, og 5 minutter til felles diskusjon.

OPPGAVE 2:
Hvordan beskrive Norges Bygdekvinnelag?

Du skal beskrive hva Norges Bygdekvinnelag er for forskjellige målgrupper. Gå sammen to og to. Alle får tildelt en av målgruppene under. Hver og en skal forberede et svar tilpasset mottaker. Tenk over:

- Hva er viktig å formidle til den aktuelle målgruppen?
- Hvordan skal jeg formidle budskapet til denne gruppen?

Fremfør deretter for sidekvinnen.

Tidsbruk: Bruk 10 minutter til forberedelse og 5 minutter til fremføring.

OPPGAVE 3:
Styringsdokumenter

Diskuter følgende påstander i plenum:

- Kjenner lokallaget til innholdet i styringsdokumentene til Norges Bygdekvinnelag?
- Bruker lokallaget arbeidsplanen i sitt arbeid? I så fall Hvordan?
- Hva kan lokallaget gjøre for å bli bedre kjent med styringsdokumentene?

Tidsbruk: Bruk 10 minutter på diskusjonen.

Unge kvinner	Innvandrerkvinner
Lokalpolitikere	Journalister
Leder for lokalt asylmottak	Lærere/administrasjon på barneskole
Daglig leder i nærbutikken	Skolebarn
Turister	Leder i det lokale bondelaget
Leder i det lokale bygdeungdomslaget	Ny tilflytter til kommunen

QUIZ
Hva har vi lært?

1. Hva het det første lokallaget i det som skulle bli Norges Bygdekvinnelag?
2. Når ble Norges Bygdekvinnelag en selvstendig organisasjon?
3. Når skiftet organisasjonen navn til Norges Bygdekvinnelag?
4. Hvilke styringsdokumenter har Norges Bygdekvinnelag?
5. Hva er det høyeste organet i Norges Bygdekvinnelag?

TEMA 2

LOKALLAGSSTYRET

OM TEMAET

Denne kursdelen handler om hva det vil si å være tillitsvalgt i lokallaget. Hvilke oppgaver har styret og de ulike vervene? Og litt om valgkomiteens rolle.

OPPGAVE 1:
Styreverv

Diskuter følgende spørsmål i lokallagsstyre:

- Hvilke verv har vi i styret vårt, og hvordan er oppgavene fordelt?
- Hvilke erfaringer har vi med dette?
- Hvordan kunne eventuelt arbeidsfordelingen i styret vært annerledes?

Tidsbruk: Bruk 10 minutter på diskusjonen.

OPPGAVE 2:
Caseoppgave

Del inn i grupper på 2–3 stk. Diskuter følgende situasjon: Lokallaget har slitt med å rekruttere styremedlemmer og det har resultert i at leder og nestleder gjør mesteparten av arbeidet, mens resten av styret kun møter opp på styremøter uten å bidra noe mer utover dette. Nestlederen begynner nå å gå lei av at de andre i styret ikke kan bidra mer og ønsker å ta opp dette.

- Hva skal nestleder gjøre?
- Hvordan skal nestleder gå frem for å ta opp dette med resten av styret?

Gjennomgå hva gruppene kom frem til i plenum.

Tidsbruk: Bruk 10 minutter til å diskutere i gruppen og 5 minutter til en gjennomgang i plenum.

OPPGAVE 3:
Årshjul i lokallaget

Del inn i grupper på 2–3 stk. Hver gruppe får utdelt en tom kalender og brikker med oppgaver/aktiviteter (se vedlegg 1). Plasser brikkene med oppgaver/aktiviteter på riktig måned i kalenderen. De blanke brikkene skal fylles ut med faste oppgaver/aktiviteter særegne for deres lokal-lag og plasseres i kalenderen.

Når alle er ferdig å med å legge brikkene på kalenderen tar dere en gjennomgang av alle aktivitetene i plenum.

Tidsbruk: Bruk 10 minutter til å plassere brikker i gruppene og 10 minutter til gjennomgang i plenum.

QUIZ
Hva har vi lært?

1. Hvor mange styremedlemmer må det minimum være i et lokallagsstyre?
2. Nevn tre oppgaver som lokallagsstyret har.
3. Hva er sekretærens hovedoppgaver?
4. Nevn 3 oppgaver som kassereren har.
5. Nevn 3 kjennetegn på en god valgnemnd.

TEMA 3

STYREMØTER OG STYREARBEID

OM TEMAET

Denne kursdelen tar for seg styremøter og styrearbeid. Hvordan få til gode styremøter? Innføring i møteledelse og tips til hvordan skrive saksliste og referat. Til slutt er det litt om møtekultur og styrearbeid generelt.

OPPGAVE 1:
Gode møter

Gå sammen to og to. Tenk på et møte du har vært på som du synes var veldig bra (må ikke ha vært i bygdekvinnelaget). Hva var årsaken til at det var et bra møte? Diskuter med sidekvinnen, ta deretter en gjennomgang i plenum.

Tidsbruk: Bruk 5 minutter på å diskutere med sidekvinnen og 5 minutter til gjennomgang i plenum.

OPPGAVE 2:
Styrearbeid

Bruk skjemaet med påstander om styrearbeidet under. Kryss av for om du er enige eller uenige i påstandene.

Diskuter først med sidekvinnen og ta deretter en gjennomgang i plenum med fokus på tiltak for forbedring.

Tidsbruk: Bruk 5 minutter til å fylle ut skjema og diskuter med sidekvinnen og 15 minutter til gjennomgang i plenum.

QUIZ
Hva har vi lært?

1. Hvorfor bør det settes et sluttidspunkt for styremøtet?
2. Når skal møteleder avslutte diskusjonen og gå til vedtak?
3. Hvem skriver referat?
4. Hva må med i et vedtak?
5. Hvorfor er det lurt å snakke om forventninger styret har til styrearbeidet?

Påstand	Enig	Uenig
Vi har effektive styremøter i lokallaget		
Alle stiller godt forberedt til møtene		
Vi har det hyggelig på styremøtene		
Styremøtene varer for lenge		
Møteleder inkluderer alle		
Alle deltar i debatten på styremøtene		
Sakslisten sendes ut i god tid før møte		

TEMA 4

ØKONOMI

OM TEMAET

Denne kursdelen handler om økonomi. Du får en innføring i økonomistyring og ansvar for økonomien i lokallaget. Samt gjennomgang av budsjett og regnskap.

OPPGAVE 1:
Regnskap

Alle får utdelt et regnskap (vedlegg 2). Studér regnskapet, hvilke spørsmål ville du stilt på et årsmøte? Alle får noen minutter til å skrive ned spørsmål før dere tar en gjennomgang i plenum.

Tidsbruk: Bruk 5 minutter til å skrive ned spørsmål og 10 minutter til felles gjennomgang.

OPPGAVE 2:
Inntekter i lokallaget

Gå sammen i lokallagsstyret og diskuter følgende spørsmål:

- Hvilke inntekter og utgifter har lokallaget?
- Hvilke muligheter og utfordringer representerer dette?
- Hvilke nye tiltak kan lokallaget gjøre for å øke inntek-tene?
- Hvilke aktiviteter kan vi søke om penger til?

Tidsbruk: Bruk 15 minutter på diskusjonen.

QUIZ
Hva har vi lært?

1. Hvem har ansvar for lokallagets økonomi?
2. Nevn 3 tiltak for å sikre god økonomistyring i lokalllaget.
3. Hva er viktig å huske på når man setter opp et budsjett?
4. Hvem kan være revisor?
5. Hva vil det si å føre dagbok i regnskapssammenheng?
6. Hva er balansen og hva forteller den?

TEMA 5

AKTIVITET

OM TEMAET

Aktivitet er en viktig del av lokallagenes virksomhet. Denne kursdelen handler om betydningen av aktivitet og forslag til aktiviteter lokallaget kan arrangere.

OPPGAVE 1:
Hvilke aktiviteter MÅ, BØR og KAN vi arrangere?

Del inn i grupper på 2–3 stk. Gruppen skal bruke skjema nedenfor med kolonnene MÅ, BØR og KAN. Fyll inn de aktivitetene lokallaget MÅ gjennomføre, hvilke vi faktisk gjør (og BØR fortsette med) og hvilke aktiviteter vi KAN gjennomføre.

Ta en gjennomgang i plenum når alle gruppene er ferdig.

Tidsbruk: Bruk 10 minutter i gruppen og 10 minutter til en gjennomgang i plenum.

MÅ	BØR	KAN

OPPGAVE 2:
Ideer til aktiviteter

Bruk skjemaet nedenfor med tips og forslag til ulike aktiviteter lokallaget kan gjennomføre. Hver enkelt prioriterer og gir poeng på aktivitetene — uavhengig av tid, økonomi og andre mulige begrensninger. Poengene legges sammen, og man diskuterer i plenum: Av de 5 aktivitetene med flest stemmer – Hva kan vi gjennomføre? På kort sikt? På lang sikt?

Tidsbruk: Bruk 10 minutter for å fylle ut skjema og 10 minutter for gjennomgang og diskusjon.

QUIZ
Hva har vi lært?

1. Hvorfor er det viktig med jevn og variert aktivitet i lokallaget?
2. Hva er viktig å tenke over når lokallaget setter opp årsplanen med aktiviteter?
3. Hvor kan man hente inspirasjon til nye aktiviteter?
4. Hvorfor er aktivitet en del av vervearbeidet?

Idébank	Poeng (1-10)
Skogtur/fjelltur	
Mat rundt bålet	
Matlagingskurs (tradisjonsmat)	
Kulturaften med mat og historier fra hele verden	
Klesbyttedag	
Motivasjonsforedrag med anerkjent foredragsholder	
Vinsmaking	
Bedriftsbesøk	
Konsert	
Håndverkskurs	
Lesesirkel	
Strikkekveld	
Sopptur	
Redesign av klær	
Juleverksted	
Teatertur	
Tur med overnatting til attraksjoner/byer	
Foredrag med lokal gründer	
Juleball	
Gårdsbesøk	

TEMA 6

KOMMUNIKASJON

OM TEMA

Denne kursdelen handler om informasjon, hvilke informasjonskanaler vi bruker og hvilke vi kan ta i bruk. Tips til bruk av de forskjellige kanalene og nettvett.

OPPGAVE 1:
Informasjon fra andre ledd i organisasjonen

Diskuter følgende spørsmål i plenum:

- Hvordan forholder vi oss til informasjon fra sentral-ledd og fylkesstyre i vårt arbeid?
- Får vi den informasjonen vi trenger?

Tidsbruk: Bruk 5 minutter på diskusjonen.

OPPGAVE 2:
Informasjonskanaler

Diskuter følgende spørsmål i lokallagsstyret:

- Hvordan informerer vi våre medlemmer i dag?
- Hvilke informasjonskanaler bruker lokallaget?

Tidsbruk: Bruk 5 minutter på diskusjonen.

OPPGAVE 3:
Tilgjengelig informasjon

Gå sammen i lokallagsstyret, søk på lokallaget på Google. Finner dere følgende informasjon?

- Hva er NN bygdekvinnelag?
- Hvem er NN bygdekvinnelag? Hvem er kontaktperson?
- Kan jeg bli medlem? Hvordan blir jeg medlem?
- Hva er deres neste aktivitet? Kan jeg delta på det?

Diskuter deretter i plenum:

- Er informasjonen lett tilgjengelig?
- Hvordan er det for nye medlemmer å finne informasjon?

Tidsbruk: Bruk 10 minutter til å søke og 10 minutter til diskusjon i plenum.

QUIZ
Hva har vi lært?

1. Hvilke informasjonskanaler har Norges Bygdekvinnelag?
2. Nevn 3 ting som er viktig å huske på ved bruk av Facebook?
3. Hvilken informasjon bør ligge på lokallagets nettside på bygdekvinnelaget.no?
4. Hvorfor er det viktig å være synlig i sosiale medier?
5. Hvilke informasjonskanaler ville dere brukt til:
    a. Invitasjon til medlemsmøte
    b. Bilder og reportasje fra aktiviteter dere har hatt
    c. Innkalling til årsmøte
    d. Kontaktinfo til styret

TEMA 7

SYNLIGHET

OM TEMAET

Denne kursdelen handler om politikk og synlighet. Hva mener Bygdekvinnelaget og hvordan kan lokallagene jobbe med politiske saker?

OPPGAVE 1:
Målgruppelotto

Del inn i grupper på 2–3 stk. Gruppene får utdelt lapper med ulike målgrupper og ulike informasjonskanaler (fra tabellen under). Lappene skal legges i par som i «Lotto-spill». Deltakerne må diskutere seg fram til hvilke informasjonskanaler som passer for å nå ut til ulike målgrupper.

Tidsbruk: Bruk 10 minutter i gruppen og 5 minutter til gjennomgang i plenum.

OPPGAVE 2:
Politiske saker

Gå sammen i grupper på 3–4 og diskuter følgende spørs-mål:

- Hvilke politiske saker kan lokallaget uttale seg om?
- Hvordan skal lokallaget fremme sitt standpunkt? Hvilken kanal, hvilken form?

Gå igjennom hva gruppene kom frem til i plenum.

Tidsbruk: Bruk 10 minutter i gruppene og 5 minutter til gjennomgang i plenum.

QUIZ
Hva har vi lært?

1. Nevn 3 politiske saker som Bygdekvinnelaget er opptatt av.
2. Hva er politisk plattform?
3. Hva innebærer det at Norges Bygdekvinnelag er partipolitisk nøytrale?
4. Nevn en aksjon som Norges Bygdekvinnelag har hatt/deltatt i.
5. Nevn 3 metoder lokallaget kan bruke for fremme sine politiske standpunkt.

Målgrupper	Kanaler
Medlemmer	Facebook
Potensielle medlemmer	Instagram
Lokalbefolkningen generelt	Brev
Lokale politikere	Leserinnlegg
Det lokale bondelaget	Oppslag i avisa
Småbarnsforeldre	Plakat på butikken
Ungdommer	Møte

TEMA 8

VERVING

OM TEMAET

Denne kursdelen handler om verving, hvordan verve nye medlemmer og hvordan nå ut til potensielle medlemmer.

OPPGAVE 1:
Verving

Gå sammen i lokallagsstyre og diskuter følgende spørsmål:

- Hvor mange medlemmer har vi?
- Hvilke muligheter har vi for rekruttering?
- Hvilke utfordringer har vi for rekruttering?
- Hvilke 3 tiltak kan vi gjennomføre framover for å verve flere medlemmer?
- Sett et konkret mål for hvor mange medlemmer dere skal verve før neste årsmøte

Tidsbruk: Bruk 15 minutter på diskusjonen.

OPPGAVE 2:
Caseoppgave

Gå sammen i grupper på 2-3 og diskuter følgende situasjon:
Du er styremedlem i lokallaget ditt. Dere er 17 medlemmer i laget og gjennomsnittsalderen er ca. 60 år. Dere synes selv det er svært trivelig på møtene og at dere gjør mye nyttig arbeid i nærmiljøet. Likevel, det kommer ikke nye potensielle medlemmer på de åpne møtene i laget. Dersom dette fortsetter innser dere at laget vil "dø" ut. På et styremøte drøfter dere den urovekkende medlemssituasjonen, og finner ut at dere må gå grundig til verks for å sikre framtida til lokallaget. Dere setter opp ei liste over potensielle nye medlemmer.

- Hvilke typer mennesker har du satt opp på lista?
- Hva gjør dere videre med lista?
- Hvordan vil dere arbeide for at flest mulig av de som står på lista skal bli medlemmer i laget?
- De dere har satt opp på lista er ulike og har ulike bakgrunner. Hvordan kan dere ta hensyn til dette i vervearbeidet?

Tidsbruk: Bruk 15 minutter i gruppen og 10 minutter til gjennomgang i plenum.

QUIZ
Hva har vi lært?

1. Hvilke 3 forutsetninger er avgjørende for å verve medlemmer?
2. Nevn 3 ulike metoder å verve medlemmer på.
3. Hva er den viktigste årsaken til at noen ikke er medlem i Norges Bygdekvinnelag?
4. Når er Norges Bygdekvinnelags nasjonale verveuker?
5. Hvordan kan lokallaget synliggjøre sin aktivitet?

EVALUERING

For og kunne gjøre justeringer og forbedringer i kursene er vi avhengig av deres tilbakemeldinger. Når dere har gjennomført en eller flere kursdeler må alle kursdeltagere fylle ut et evalueringsskjema. Evalueringsskjemaet finner du link til i Organisasjonsskolen på bygdekvinnelaget.no: https://bygdekvinnelaget.no/organisasjonsbiblioteket

Har du spørsmål til organisasjonsskolen?
Ta kontakt med administrasjonen i Norges Bygdekvinnelag på e-post til:
post@bygdekvinnelaget.no eller ring på tlf. 22 05 48 15, hverdager mellom kl. 10 og 14.

VEDLEGG 1

JANUAR	FEBRUAR	MARS
APRIL	**MAI**	**JUNI**
JULI	**AUGUST**	**SEPTEMBER**
OKTOBER	**NOVEMBER**	**DESEMBER**

Inspirasjonsseminar	Distriktsledersamling	Endre verv i medlemsregisteret
Årsmøte distriktslag	Lokallagsutsending	Frist for innsending av rapportskjema
Årsmøte lokallag	Bygdekvinneuka i august	Kåring av årets lokallag
Landsmøte	Verveuker i februar – Minne medlemmene på å betale kontingent	Frist for å søke momskompensasjon

VEDLEGG 2

Mjøsvika Bygdekvinnelag	Budsjett	Regnskap
Utgifter		
Markedsføriing /info	kr 200	kr 43 000
Kurs / møter	kr 1 500	kr 5 874
Servering medl. møter	kr 3 000	kr 2 003
Kontorkostnad	kr 200	kr 1 203
Kjøp av bil		kr 30 500
Arrangementer	kr 20 000	kr 32 508
Jubileum	kr 500	kr 223
Sum utgifter	**kr 25 400**	**kr 115 311**
Inntekter		
Loddsalg	kr 5 000	kr 4 567
Handelsdagen	kr 3 000	kr 2 630
Arrangementer	kr 50 000	kr 37 000
Tilskudd kommune	kr 5 000	kr 5 000
Andre inntekter	kr 2 000	kr 1 003
Sum inntekter	**kr 65 000**	**kr 50 200**
Over/underskudd	**kr 39 600**	**-kr 65 111**
Balanse	01.09.25	01.09.26
Bankkonto	kr 15 301	kr 23 512
Fordringer	0	0
Eiendeler verdi bil	0	kr 15 000
Over/underskudd		
Balanse	kr 15 301	kr 38 512

Norges Bygdekvinnelag
www.bygdekvinnelaget.no - post@bygdekvinnelaget.no